

Sygn. akt III RC 223/16

1) WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Brodnicy Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marzena Sirokos

Protokolant: sekr. sądowy Milena Jastrzebska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2017 roku w Brodnicy

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w B.

przeciwko T. P. (1) i K. P.

o ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej

1) oddala powództwo,

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 1234 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

/-/M.S.

Sygn. akt **III RC 223/16**

UZASADNIENIE

Powód P. Inova GmbH z siedzibą w B. (Szwajcaria) działający przez pełnomocnika w dniu 8 grudnia 2016 roku (data wpływu do tut. Sądu) wniósł pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej między małżonkami K. P. a T. P. (2) z domu K. od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Powód w uzasadnieniu pozwu wskazał, że nakazem zapłaty z dnia 19.03.2012r. wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie, sygn. akt: I Nc-e 307646/12 z klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 31 maja 2012r Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego K. P. kwotę 1654,16 zł oraz kwotę 630,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na podstawie powyższego tytułu egzekucyjnego powód skierował wniosek do komornika o przymusową egzekucję wierzytelności. Komornik postanowieniem z dnia 26 października 2012 roku umorzył postępowanie prowadzone przeciwko K. P. wobec tego, że egzekucja okazała się całkowicie bezskuteczna. W ocenie strony powodowej zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków. Prowadzone bowiem wyłącznie wobec pozwanego K. P. postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Równocześnie Komornik Sądowy wskazał powodowi, jako wierzycielowi, że możliwa byłaby jedynie egzekucja z majątku wspólnego pozwanego, czyli dłużnika, oraz jego żony, ale jej prowadzenie wymagałoby uprzedniego nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko pozwanej T. P. (1), co jest niemożliwe albowiem strona powodowa nie dysponuje dokumentem urzędowym

lub prywatnym, z którego wynikałoby, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Powód wskazał ponadto, że nie może uzyskać zaspokojenia albowiem prawo własności nieruchomości przysługuje obojgu pozwany na zasadzie wspólności ustawowej. W tej sytuacji powód mógłby prowadzić egzekucję z zajętej nieruchomości dopiero po uzyskaniu klauzuli wykonalności na małżonkę dłużnika, a ponieważ brak jest w sprawie okoliczności uprawniających powoda do wystąpienia do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko pozwanej, jedynym sposobem na umożliwienie zaspokojenia wierzytelności jest zniesienie ustawowej wspólności majątkowej oraz dokonanie podziału majątku wspólnego pozwanych.

Pozwani działający przez pełnomocnika w odpowiedzi na pozew wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że powódka nie uprawdopodobniła, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej wskazanym przez nią tytułem wykonawczym wymaga ustanowienia rozdzielności majątkowej i związku z powyższym powództwo powinno być oddalone jako całkowicie niezasadne. Pozwani przyznali, że powód dochodzi od nich należności wynikających z nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie z dnia 19 marca 2012 roku, w którym zasadzono kwotę 1 654,16 zł tytułem należności głównej oraz kwotę 630 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nie są to zdaniem pozwanych, na tyle duże kwoty, aby nie można byłoby je wyegzekwować w drodze egzekucji komorniczej skierowanej do ruchomości, gdyż już z treści samego postanowienia Komornika z dnia 26 października 2012 roku wynika, że komornik ustalił pojazdy, które rzekomo nie przedstawiały wartości handlowej. Zdaniem pozwanych jest to dość dowolne stwierdzenie i w ich ocenie chybione, gdyż już sam majątek osobisty – ruchomości pozwanego, mogłyby wystarczyć na zaspokojenie wierzyciela zważywszy na małą wartość roszczenia powoda podlegającego obowiązkowi zaspokojenia przez pozwanego. Ponadto pozwany podkreślił, że dotychczas wpłacił on już Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Brodnicy J. G. kwotę 500 zł, a także wpłacił bezpośrednio powodowi kwotę 511,38 zł na poczet należności przysługującej powodowi z tytułu prowadzonych dwóch egzekucji komorniczych, gdzie egzekwowana jest należność główna w kwocie 1 654,16 zł i 2080,81 zł plus inne opłaty.

Argumentując swoje stanowisko pozwani podnieśli również fakt, że wartość zajmowanego przez nich lokalu po odliczeniu kosztów egzekucji i innych należności mogłaby nie wystarczyć na zaspokojenia roszczeń powoda, dlatego też nie ma potrzeby dokonania rozdzielności majątkowej pomiędzy pozwany albowiem co prawa w skład ich majątku wspólnego wchodzi lokal mieszkalny, dla którego Sąd Rejonowy w Brodnicy, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta o nr (...), ale wraz z ustanowioną na nim bezpłatną dożywotnią służebnością polegającą na prawie korzystania z całego mieszkania ogrzanego i oświetlonego na koszt właściciela. Fakt ten zdaniem pozwanych niewątpliwie wpływa na wartość lokalu. Uzyskanie zaś rozdzielności majątkowej przez powoda i skierowanie egzekucji do ułamkowej części tej nieruchomości nosi znamiona szykany zważywszy, że powód/wierzyciel może zaspokoić swoje roszczenia w inny sposób, jak to ma miejsce obecnie czyli przez dobrowolne regulowanie należności przez pozwanego.

Sąd ustalił, co następuje:

T. P. (1) i K. P. są małżeństwem. Związek małżeński zawarli dnia 2 września 1979 roku w B. - został on zarejestrowany Przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w B. za numerem (...). W małżeństwie pozwanych obowiązuje ustrój wspólności ustawowej małżeńskiej.

Ich majątek wspólny w ramach ustawowej wspólności małżeńskiej obejmuje prawo własności lokal mieszkalnego, dla którego Sąd Rejonowy w Brodnicy, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta o nr (...), wraz z ustanowioną na nim bezpłatną dożywotnią służebnością polegającą na prawie korzystania z całego mieszkania ogrzanego i oświetlonego na koszt właściciela.

Pozwani nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. Nie toczyła się pomiędzy nimi sprawa dotycząca ustrojów majątkowych małżeńskich. Strony nie pozostają w separacji formalnej ani faktycznej. Nie toczy się pomiędzy nimi sprawa o rozwód, separację i alimenty.

Nakazem zapłaty z dnia 19.03.2012r. wydany przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie, sygn. akt: I Nc-e 307646/12 z klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 31.05.2012r Sąd zasądził na rzecz powoda P. Inova GmbH z siedzibą w B. (Szwajcaria) od pozwanego K. P. kwotę 1654,16 zł oraz kwotę 630,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na podstawie powyższego tytułu egzekucyjnego powód skierował wniosek do komornika o przymusową egzekucję wierzytelności. Komornik przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi P. P. postanowieniem z dnia 26 października 2012 roku wydanym w sprawie Km 51500/12 umorzył postępowanie prowadzone przeciwko K. P. wobec tego, że egzekucja okazała się całkowicie bezskuteczna.

Z akt sprawy natomiast wynika, że pozwani do dnia 22 maja 2017 roku wpłacili na konto powoda kwotę 1811,38 zł., a do czasu wytoczenia przez stronę powodowa powództwa uregulowali kwotę 611,38 zł.

W toku egzekucji Komornik ustalił ponadto, że w skład majątku pozwanego K. P. wchodzi prawo własności lokalu mieszkalnego, dla którego Sąd Rejonowy w Brodnicy, V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta o nr (...).

Z wyciągu z księgi wieczystej o numerze (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Brodnicy, V Wydział Ksiąg Wieczystych wynika jednoznacznie, że przedmiotowa nieruchomość położona jest w miejscowości B., znajduje się na trzeciej kondygnacji budynku mieszkalnego, z którego została wydzielona i w jej skład wchodzi trzy pokoje, kuchnia, łazienka i przedpokój o łącznej powierzchni 60,11 m². W dziale III księgi wieczystej znajduje się wpis ujawniający ograniczone prawo rzeczowe jakim została obciążona przedmiotowa nieruchomość w postaci bezpłatnej dożywotniej służebności polegającej na prawie korzystania z całego mieszkania ogrzanego i oświetlonego na koszt właściciela ustanowione na rzecz M. P..

W dziale III przedmiotowej nieruchomości znajdują się również wpisy o wszczęciu egzekucji z nieruchomości przez Komornika Sądowego Przy Sądzie Rejonowym w Brodnicy J. G. w sprawie Km. 1481/12 na podstawie wniosku wierzyciela U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z / s w W. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Brodnicy z dnia 21 marca 2012r. sygn. akt I NC 133/12 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 21 maja 2012r oraz przyłączeniu się do egzekucji w sprawie KM 1140/16 oraz KM 1469/16 z wniosku P. Inova GmbH z siedzibą w B. (Szwajcaria). Ponadto nieruchomość stanowiąca własność pozwanych obciążona jest hipoteką umowną zwykłą na rzecz U. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W..

Lokal mieszkalny będący własnością małżonków T. i K. P. stanowi ich centrum życiowe, poza nimi zamieszkują w nim córka oraz syn.

Dowód: zeznania pozwanego K. P. k.60—60v, zeznania pozwanej T. P. (1) k. 60v, dowody z dokumentów na kartach: 5-26, 39-42, 57, 59 akt przedmiotowej sprawy.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania stron, w zakresie, w jakim znajdują one odzwierciedlenie w dokonanych powyżej ustaleniach faktycznych, bowiem w tym zakresie są one przekonujące i nie pozostają w sprzeczności z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Co do dowodów z dokumentów wskazanych wyżej Sąd nie dopatrył się okoliczności mogących budzić wątpliwości co do ich prawdziwości.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 52 § 1a kro wierzyciel może żądać zniesienia wspólności majątkowej w małżeństwie dłużnika, jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności wymaga podziału majątku wspólnego małżonków. Przepis art. 52 § 1a k.r.o. stanowi, że ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej może żądać także wierzyciel jednego z małżonków, jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Z przytoczonego przepisu wynika jednoznacznie, że dla uwzględnienia wytoczonego przez wierzyciela powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej konieczne jest spełnienie dwóch przesłanek: wykazania istnienia stwierdzonej tytułem wykonawczym wierzytelności w stosunku do jednego z małżonków oraz uprawdopodobnienia, że zaspokojenie tej wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Legitymowanym do żądania ustanowienia rozdzielności majątkowej jest wierzyciel jednego z małżonków. Poza wskazanymi w ustawie żadne inne okoliczności, także ważne powody, nie pozwalają wierzycielowi na wystąpienie z żądaniem ustanowienia rozdzielności majątkowej. Ustawowe przesłanki wskazują nadto, że żądanie ustanowienia rozdzielności majątkowej wierzyciel może zgłosić tylko, gdy małżonkowie pozostają w ustroju wspólności majątkowej ustawowej lub umownej.

Zapisy zawarte w art. 52 § 1a znajdują zastosowanie do każdej wierzytelności, niezależnie od źródła i czasu jej powstania, za którą małżonek odpowiada majątkiem osobistym oraz przedmiotami wymienionymi w art. 41 § 2 i 3 krio. Wierzyciel nie może skorzystać z żądania ustanowienia rozdzielności majątkowej, gdy małżonkowie są współdłużnikami oraz gdy chodzi o wierzytelność, która może zostać zaspokojona z majątku wspólnego. Tytuł wykonawczy stwierdzający istnienie wierzytelności może zostać wydany zarówno w postępowaniu przed sądem, jak i w postępowaniu administracyjnym. W tym ostatnim przypadku musi jednak dotyczyć należności o charakterze cywilnoprawnym, natomiast do wykazania, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego, wystarczy uprawdopodobnienie tej okoliczności. Wierzyciel nie ma obowiązku przestrzegania rygorów proceduralnych dotyczących postępowania dowodowego.

W ustawie nie zawarto także wymagania, aby wskazane prawdopodobieństwo wystąpiło w wysokim stopniu. Dla uprawdopodobnienia, że zaspokojenie wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego, nie jest konieczne skierowanie egzekucji do majątku osobistego dłużnika oraz przedmiotów majątkowych wymienionych w art. 41 § 2 kro. Zaspokojenie wierzytelności przysługującej od jednego z małżonków wymaga dokonania podziału majątku wspólnego wówczas, gdy nie ma możliwości zaspokojenia tej wierzytelności z majątku osobistego dłużnika i składników majątku wspólnego małżonków wymienionych w art. 41 § 2 k.r.o. i gdy brak podstaw do poszukiwania zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków (brak podstawy do nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową - art. 787 i art. 787¹ k.p.c.), natomiast będzie możliwe zaspokojenie z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału przypadnie temu z małżonków, który jest dłużnikiem (tak Komentarz do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego pod redakcją K. Piaseckiego, LexisNexis, Wydanie 4, Warszawa 2009, tezy do art. 52).

W ocenie Sądu strona powodowa nie uprawdopodobniła w dostatecznym stopniu bezskuteczność egzekucji wobec majątku osobistego pozwanego, a tym samym nie została spełniona przesłanka warunkująca ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami – T. P. (1) i K. P..

Jeżeli chodzi o przesłankę istnienia stwierdzonej tytułem wykonawczym wierzytelności to bezsprzecznie powód spełnił ją przedkładając tytuły wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie, sygn. akt: I Nc-e 307646/12 wraz z klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 31.05.2012r. z którego jednoznacznie wynika, że powodowi względem pozwanego K. P. przysługuje wierzytelność opiewająca na kwotę 1654,16 zł oraz kwotę 630,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Przechodząc do drugiej przesłanki warunkującej ustanowienie rozdzielności majątkowej stwierdzić należy, że strona powodowa nie uprawdopodobniła w dostateczny sposób, że choćby częściowe zaspokojenie posiadanej wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego, gdyż jak wynika chociażby z przedłożonych dokumentów dotyczących prowadzonych przez Komornika J. G. postępowań egzekucyjnych - egzekucje są w toku i pozwany w miarę swoich możliwości finansowych systematycznie reguluje istniejące zadłużenia. W związku z powyższym możliwe jest zaspokojenie wierzyciela z innych składników majątku pozwanego aniżeli sprzedaż nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego pozwanych zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że K. P. do dnia wydania niniejszego orzeczenia uregulował już ponad połowę istniejącego względem powoda zadłużenia. Stwierdzić bezsprzecznie należy tym samym, że wysokość egzekwowanej przez powoda kwoty, wysokość wpłat dokonanych przez pozwanych oraz ich regularność świadczy o tym, że powód może być i w rzeczywistości jest zaspakajany przez pozwanych. Nie ma więc konieczności ustanowienia rozdzielności majątkowej pomiędzy pozwanymi.

Nadto wskazać należy, że na podstawie poczynionych ustaleń i przeprowadzonych dowodów postępowanie wykazało, że przysługująca powodowi wierzytelność nie powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Gdyby bowiem wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą pozwanej powództwo niniejsze podlegałoby oddaleniu, gdyż powód mógłby bez ograniczeń zaspokoić się z majątku wspólnego, po uprzednim nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności także przeciwko pozwanej z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową na podstawie art. 41 § 1 k.r.o. i art. 787 k.p.c.). przedstawione rozwiązanie nie ma jednak zastosowania w niniejszej sprawie albowiem żadne dokumenty czy inne okoliczności sprawy nie wskazują na fakt, jakoby pozwana wiedziała o zobowiązaniach zaciąganych przez pozwanego a tym samym godziła się na ich zaciąganie.

Oceniając żądanie zniesienia wspólności majątkowej, Sąd wziął pod uwagę także wzgląd na dobro rodziny pozwanych małżonków, a okoliczności te są brane pod uwagę jedynie przy ocenie żądania z punktu widzenia zasad współżycia społecznego (zob. por. wyrok SN z dn. 27 stycznia 2000, III CKN 426/98, wyroku SN z dn. 12 września 2000 por. III CKN 373/99). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 4 kwietnia 2014 r. II CSK 387/13 wskazał, że „należy dopuścić, w drodze wyjątku, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, możliwość zastosowania przewidzianej w art. 5 k.c. konstrukcji nadużycia prawa w sprawach, w których wierzyciel jednego z małżonków dochodzi na podstawie art. 52 § 1 a k.r.o. w procesie przeciwko obojgu małżonkom ustanowienia między nimi rozdzielności majątkowej. Sąd uznał jednak, iż w niniejszej sprawie taka wyjątkowa sytuacja nie ma miejsca.

Zgodnie bowiem z art. 5 k.c. uprawniony nie może wykonywać swego prawa sprzecznie z zasadami współżycia społecznego przez które, w myśl dominującego w doktrynie poglądu, rozumie się oceny moralne wyrażone w postaci uzasadnionych przez te oceny norm postępowania. Za takie wartości uznaje się dobro rodziny i jej integralność. Zważając na dobro rodziny pozwanych, stwierdzić należy, że ustanowienie przymusowej rozdzielności majątkowej między pozwanymi małżonkami będzie zagrażało ich dobru i integralności rodziny a tym samym naruszy zasady współżycia społecznego, gdyż z punktu widzenia samej nieruchomości i jej przeznaczenia to stanowi ona centrum życiowe rodziny.

Reasumując – na podstawie oceny tych wszystkich okoliczności wynikających z przeprowadzonego postępowania dowodowego, na które wskazano wyżej Sąd do rozstrzygnięcia jak w punkcie 1) wyroku t.j. oddalił powództwo o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej między małżonkami T. P. (1) i K. P.. O kosztach procesu rozstrzygnięto stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu wyrażonej w art. 98 § 1 kpc. Z uwagi na fakt, że strona powodowa przegrała proces Sąd w punkcie 2) wyroku zasądził od powoda na rzecz pozwanych kwotą 1234,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

/-/M.S.